

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

**ТИПОЛОГІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ К КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ: ДІАХРОНІЧНИЙ
АСПЕКТ**

Студентки групи Пкор21-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська

Бриндіної Ольги Олексіївни

Науковий керівник:

Охріменко В. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	5
1.1. Поняття про запозичення та його особливості	5
1.2. Історія запозичень у корейській мові.....	10
1.3. Основні підходи до типології запозичень корейської мови	13
Висновки до Розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ЗАПОЗИЧЕНЬ РІЗНИХ ТИПІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	17
2.1. Китаїзми у корейській мові.....	17
2.2. Англо-американські запозичення у корейській мові	21
2.3. Запозичення з інших мов у діахронічному аспекті	25
Висновки до Розділу 2.....	28
ВИСНОВКИ	30
ANNOTATION.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35

ВСТУП

XXI ст. як епоха лінгвістичної диверсифікації і багатомовних особистостей відкриває нові горизонти досліджень у галузі лінгвістики. У зв'язку з цим проблема мовних контактів є сьогодні однією з актуальних і дискусійних як у вітчизняному, так і зарубіжному мовознавстві.

Словник кожної мови представляє собою живу систему, яка постійно змінюється і поповнюється. Поповнення словникового складу будь-якої мови відбувається, як правило, за рахунок іншомовних запозичень. Як результат тривалої культурно-історичної взаємодії мов, їх змішування, запозичення займають значне місце у лексиці будь-якої мови, у тому числі – корейської.

Корейська мова має давню історію запозичень та її лексичний склад значною мірою побудований саме на запозиченнях. При цьому найбільше запозичень в корейській мові мають китайське походження, що відображає історію становлення корейської мови. У словниковому складі корейської мови лексеми китайського походження займають 65%, тоді як питомо корейська лексика становить лише 35%, ще 5% припадає на запозичення з інших мов (Sohn Ho-Mi, 2001).

Актуальність пропонованої роботи полягає у вивченні процесів, що відбувалися з китайською та японською мовами, які вплинули на формування та розвиток сучасної корейської мови. Такі дослідження можуть допомогти краще зрозуміти процеси еволюції мови та дозволити нам зробити висновки про те, які фактори найбільше вплинули на зміну мови.

Об'єктом дослідження є запозичення у складі лексики корейської мови.

Предмет дослідження – це типологія запозичень у корейській мові з точки зору діяхронічного аспекту.

Мета дослідження полягає у вивченні в діяхронічному аспекті типології запозичень з різних мов у сучасній корейській мові.

Для досягнення поставленої мети дослідження необхідно виконати низку завдань:

- 1) уточнити поняття запозичення та його особливості;
- 2) дослідити історію запозичень у корейській мові;
- 3) з'ясувати основні підходи до типології запозичень корейської мови;
- 4) дослідити китаїзми, англо-американські запозичення та запозичення з інших мов у корейській мові в діахронічному аспекті.

Об'єктом дослідження є запозичення у складі лексики корейської мови.

Предмет дослідження – це типологія запозичень у корейській мові з точки зору діахронічного аспекту.

Матеріалом дослідження слугували слова та фрази, запозичені з інших мов, які були дібрані методом суцільної вибірки з великої кількості джерел, включаючи словники, енциклопедії, статті та інші джерела.

Для досягнення поставлених завдань було застосовано такі **методи дослідження**, як аналіз та синтез, описовий метод, метод зіставлення, історичний метод – у ході вивчення теорії та історії запозичень в корейській мові. У ході вивчення запозичень використаний дефініційно-понятійний та етимологічний аналіз слова, дослідження особливостей функціонування запозичень здійснене шляхом функціонального, лексико-семантичного та лінгвопрагматичного аналізу. Для добору фактичного матеріалу було застосовано метод суцільної вибірки.

Теоретична цінність роботи полягає в узагальненні теоретичних знань про запозичення як результат міжкультурних і міжмовних інтеракцій, особливості функціонування та адаптації запозичень у мові-реципієнті.

Практична цінність роботи полягає у тому, що матеріали і висновки дослідження можуть бути використані у процесі викладання курсів мовознавства, стилістики та дискурсології, етнолінгвістики, теорії і практики корейської мови. Результати дослідження також можуть служити матеріалом для написання наукових і студентських робіт, рефератів, курсових і дипломних робіт та ін.

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття про запозичення та його особливості

Будучи функціональною системою одиниць, мова постійно змінюється та розвивається. Незважаючи на те, що основними ресурсами збагачення і розвитку мови є її внутрішні ресурси, на певному етапі її історичного розвитку важливу роль починають відігравати й «чужі» елементи словникового складу мови, тобто, запозичення.

Перенесення елементів однієї мови в іншу здійснюється внаслідок мовних контактів. При цьому контактування мов найчастіше обумовлене соціально-історичними чинниками, оскільки всі елементи, категорії мови народжуються, формуються у процесі взаємодії соціальних факторів, в умовах конкретної мовленнєвої діяльності людей (Навальна, 2012, с. 220).

Сьогодні галузь мовних нововведень у лінгвістиці відрізняється значною розгалуженістю термінологічного апарату, який використовується дослідниками для визначення сутності мовних інновацій. Часто поряд із терміном «запозичення» вживають також терміни «неологізм» та «інновація». Однак у такому випадку використання зазначених термінів супроводжується конкретизацією їх «сфери діяльності»: «інновація іншомовного походження», «неологізм-входження», «іншомовний неологізм» та інші.

Теоретичне обґрунтування проблеми взаємодії мов вперше зустрічається ще у І. Бодуена де Куртене у 1875 р. Слідом за ним дослідники ХІХ – початку ХХ ст. користувалися терміном «змішання мов», введеним Г. Шухардтом, і «схрещування мов», запозиченим з біології. Теорія мовних контактів отримала розвиток і в працях багатьох інших видатних лінгвістів – В. Вайнрайха, Е. Сепіра, Н. С. Трубецького, Е. Хаугена, Л. В. Щерби та інших.

У даний період на перше місце виходить питання про природу самого факту переходу слів з однієї мови в іншу, тому в роботах дослідників ХІХ –

початку ХХ ст., присвячених взаємодії мов, значна увага приділяється пошукам термінологічних дефініцій для даного явища як такого і окремих його аспектів. У дослідженнях цього періоду запозичення розглядалися як переміщення слів або, рідше, як переміщення слів і окремих елементів слова з однієї мови в іншу. Саме у такому сенсі термін «запозичення» вживався у більшості робіт. Крім того, у ХХ ст. був запропонований ще один термін для позначення цього процесу – «взаємний вплив мов» (Блинова, 2014, с. 24).

Таким чином, термін «запозичення» є досить неоднозначним. З одного боку, запозичення розглядаються як переміщення слів з однієї мови в іншу, що відбувається у нерозривному зв'язку з суспільним життям і різними культурними явищами. При цьому деякі лінгвісти поділяють як абсолютно різні процеси власне запозичення і копіювання. З іншого боку, термін «запозичення» визначається як іншомовне слово, яке не тільки перейшло, але і було повністю освоєне мовою, яка здійснила запозичення.

А. В. Зеніна пропонує розглядати у якості запозичення, перш за все, лексичні запозичення, оскільки саме лексика є найбільш мінливим рівнем мовної системи (у порівнянні з граматиною, фонетичною і морфемною структурою), відкритим до змін, на прикладі якого можна простежити еволюцію і динаміку мовної картини світу певного народу. На думку дослідниці, доцільним є визначення поняття запозичення як процесу звернення до лексичного фонду інших мов, який має своїм результатом появу одиниць для вираження нових понять, подальшої конкретизації вже наявних, а також їх засвоєння мовою-реципієнтом (Зеніна, 2013, с. 103-105).

Відповідно до переконань А. В. Зеніної, іншомовне слово може надходити у мову-реципієнт двома шляхами: безпосередньо або за участю мови-посередника. Саме тому шлях, який проходить слово, перш ніж потрапити на новий мовний ґрунт, може бути різним. Процес може проходити безпосередньо і порівняно швидко, або в кілька етапів за участю проміжних мов. Так, наприклад, якщо контактують мови однієї групи, то обмін одиниць між ними не супроводжуються значними фонологічними або правописним

змiнами. Якщо ж запозичення непряме і відбувається у результаті опосередкованих мовних контактів, то обмін одиниць ускладнюється (Зенiна, 2013, с. 105).

Е. Сепiр пiд запозиченням розумiє процес, в результатi якого в мовi з'являється i закрiплюється певний iншомовний елемент. Запозичена лексика вiдображає факти етнiчних контактів, соцiальнi, економiчнi та культурнi зв'язки мiж мовними колективами (Сепiр, 1993, с. 234).

На думку бiльшостi вчених, пiд термiном «запозичення» в лексикологiї встановлений цiлий ряд досить рiзноманiтних лексичних феноменiв (Архипенко, 2008; Медведєва, 1998):

1. Варваризми – iншомовнi слова i вирази, якi вживаються в мовi, з дотриманням графiки i орфографiї мови-донора, без перекладу. Це абсолютно не адаптованi запозичення, якi, як правило, зустрiчаються в газетно-публiцистичному стилi у виглядi iншомовних вкраплень.

2. Транслiтерацiя – процес перекладу слова з однiєї графiчної системи в iншу, тобто полiтерний переклад.

3. Транскрипцiя – передача iншомовних слiв за допомогою фонетичних засобiв мови-реципiєнта.

4. Так званi iнтернацiоналiзми, якi умовно подiляються вченими на два види:

– слова, що належать до загально етимологiчного фонду ряду мов, близьких за походженням або подiбних за своїм iсторичним розвитком (цивiлiзацiя, культура, фiлософiя);

– мiжнароднi слова, введенi в загальнонародне використання тiєю країною, яка ввела в експлуатацiю новий винахiд або предмет (спорт, супутник) (Стишов, 2003, с. 8).

Крiм того, видiляють такий вид запозичень, як проникнення. Якщо одночасно запозичується новий предмет або поняття i слово, яке його позначає, то значення цього запозичення не пiддається змiнам, але, якщо нова одиниця являє собою синонiм до слiв, вже iснуючих в мовi, тодi мiж цими синонiмами

відбувається розмежування значення, і спостерігаються зрушення у вихідній семантиці. Такі слова і називаються проникненнями (Мойсієнка, 2010, с. 45).

Запозичене слово є найважливішою одиницею мовної системи. Під лексичною системою мови вчені розуміють всю організовану певним чином сукупність слів, наявних в певну епоху в національній мові (Мойсієнка, 2010, с. 12). Ця сукупність слів відображає діяльність людини в пізнанні навколишньої дійсності, її матеріальних і духовних цінностей, тобто відображає зміни, що відбуваються в мовній системі.

Яскравою особливістю лексичної системи мови є той факт, що вона відкрита для постійного поповнення новими запозиченими словами, що відбивають рух прогресу суспільства і потреби комунікації. Словниковий склад мови, є найбільш рухомим і схильним до змін. Головною ознакою нового слова є ознака об'єктивної новизни, під якою мається на увазі його реальна новизна, викликана певною подією, об'єктом, що раніше не мали місця в мові його носіїв (Архипенко, 2008, с. 50). Такі показники, як мала популярність або невідомість, зростаюча активність його вживання або пасивність його вживання в мовному суспільстві в певний період являє собою суб'єктивне відчуття новизни слів.

На закінчення необхідно відзначити, що процес запозичення слів з однієї мови в іншу досить складний і неоднозначний, але він допомагає нам простежити історію становлення лексики мови, що запозичує, характер її взаємин з іншими мовами, а також зрозуміти ті чи інші причини запозичень слів з інших мов. Кожна мова – це не просто поєднання лексики та граматики, але ще і транслятор культури того чи іншого народу, його світогляду і світорозуміння. Відповідно, навіть одне запозичене слово, що потрапляє в іншу мову, несе з собою маленьку частинку тієї культури, якій воно належить. Таким чином, за допомогою запозичень можна відтворити досить повну картину світу, де запозичені слова явно грають не останню роль, але значно збагачують приймаючу їх мову, надаючи їй завершеної форми.

Запозичення призводить до появи нових слів, які не мають аналогів у цій мові. Одна з особливостей корейської мови – це її лексика, що складається переважно із запозичених слів. Корейська мова має багату історій запозичень, яку слід розглянути у контексті вивчення типологічних особливостей запозичень в корейській мові в діяхронічному аспекті.

Дану проблематику досліджувало багато корейських вчених і мовознавців. Серед них можна виділити таких дослідників, як Лі Кі-Мун, Лі Чхан-Мо, Квон Ок-Ім, Кім Чжи-Хі та багатьох інших. Вони зробили вагомий внесок у вивчення корейської мови та розвиток мовознавчої науки в Кореї. Кожен з вчених зробив вагомий внесок, наприклад, Лі Кі-Мун провів дослідження щодо взаємозв'язку запозичень та морфології корейської мови. Він вивчав, які фонетичні та морфологічні зміни відбулися в корейській мові в результаті запозичень з китайської мови, яка мала великий вплив на корейську мову протягом історичного періоду.

Лі Чхан-Мо зосередився на дослідженні лексичних запозичень в корейській мові з мов Алтайської родини, таких як монгольська, тюркська, тибетська та інші. Він досліджував, як ці запозичення стали складовою частиною корейської лексики та як вони були адаптовані до фонетичної та морфологічної системи корейської мови.

Квон Ок-Ім досліджувала запозичення з китайської мови та їхній вплив на розвиток корейської мови в період Сілла. Вона зосередилася на аналізі лексики та структури китайських запозичень, а також вивчала, як вони були використані в корейській літературі того періоду.

Кім Чжи-Хі досліджувала запозичення з японської мови та їхній вплив на корейську мову в період Корейської династії Чосон. Вона вивчала фонетичні та морфологічні адаптації цих запозичень та їх використання в різних соціальних та культурних контекстах. Українські вчені також займалися дослідженням проблематики запозичень в корейській мові. Зокрема, до таких вчених можна віднести Оксану Колесник, кандидата філологічних наук та доцента кафедри корейської філології та перекладу Національного університету "Києво-

Могилянська академія". У своїх наукових працях вона займалася дослідженням взаємозв'язку між запозиченнями та лексико-семантичною структурою корейської мови. Крім того, до вітчизняних вчених, які досліджували проблематику запозичень у корейській мові, можна віднести Ірину Шейко, кандидата філологічних наук та доцента кафедри азійських мов та літератур Національного університету "Києво-Могилянська академія". У своїх дослідженнях вона займалася проблемою культурної адаптації запозичень в корейській мові.

1.2. Історія запозичень у корейській мові

Корейська мова має давню історію запозичень. Найбільша кількість іншомовних слів була запозичена з китайської мови. У перших століттях нашої ери корейцями були запозичені китайська ієрогліфічна писемність і мова, яка і за фонетичною системою, і за структурою зовсім не схожа на сучасну корейську. Разом з ієрогліфом прийшло і його звучання, тоді як на корейському мовному ґрунті воно модифікувалося відповідно до фонетичної системи корейської мови (Пешкова, 2006, с. 120).

Спочатку корейці користувалися письмовою класичною китайською мовою (кит. веньян 文言), ханмун 漢文 (кор. 한문) і, відповідно, китайською ієрогліфікою. Проте вже досить рано з'явилися спроби корейців створити власну писемність. Спочатку корейські слова записувалися китайськими ієрогліфами, які використовувалися як складові знаки. Цей спосіб запису отримав назву іду 吏讀 (кор. 이두). Деякі його елементи виявлені в найдавнішому пам'ятнику корейської літератури, що зберігся до наших днів, – написи на стелі короля Квангетхо (414 р.). Кодифікація писемності іду належить вченому VII ст. Соль Чхону.

Соль Чхон (薛聰) (660–730 pp.) був державним діячем у державі Сілла, який чимало потрудився, щоб насадити у своїй країні китайську

адміністративну систему та конфуціанську ідеологію. З його ім'ям пов'язують винахід іду – способу запису корейських слів китайськими ієрогліфами і спробу за допомогою іду перекласти корейською мовою твори конфуціанських класиків. Крім того, як сказано в «Історичних записах трьох держав» Самгуксаги (三國史記), Соль Чхон «також умів складати твори красного письменства». Один із цих творів і був включений до його біографії. Цим письмом були записані перші літературні твори корейською мовою – вірші у жанрі хянга 鄉歌 (кор. 향가) (Литвиненко, 2012, с. 162).

Протягом півтора тисячоліть корейської історії від виникнення перших корейських держав (період трьох держав: Когурьо, Пекче та Сілла; Корьо та Чосон) у III–IV ст. н.е. і до кінця XIX ст. – державною мовою країни була давньокитайська. Давньокитайська мова в Кореї називалася «ханмун». Давньокитайською мовою здійснювалося все ділове листування, складалися величезні корейські літописи, виходили закони, писалася та друкувалася вся література. Понад тисячу років китайська мова служила для корейців високою мовою культури.

Разом із писемністю до Кореї прийшли й жанри китайської поезії та прози. Жанри мали свої назви та позначення. У поезії, наприклад, юльсі 律詩 (кит. люйші), акпу 樂府 (кит. юефу), у прозі – чон 傳 (кит. чжуань), ки 記 (кит. цзи), соль 說 (кит. шо), нок 錄 (кит. лу) (Lee Teok-cheon, 1987).

Китай дуже впливав на політичне, соціальне життя Кореї, на розвиток культури, науки, мистецтва і мови. У результаті довгої історії використання китайської ієрогліфічної писемності та тісних, культурних, релігійних та торгових зв'язків між Кореєю та Китаєм, більш ніж половину сучасного корейського словника складають слова ієрогліфічного походження.

Саме китайська мова була основною мовою наукових і культурних обмінів аж до початку XX ст. Тому не дивно, що у словниковому складі корейської мови лексеми китайського походження займають 65%, на відміну від питомої корейської лексики, яка становить лише 35% від словникового

запасу, і лише 5% припадає на запозичення з інших мов (Sohn Ho-Min, 2001, с. 12-13).

Після здобуття Кореєю незалежності іншомовних запозичень у корейській мові стає ще більше. У новітні часи з огляду на деякі історичні та геополітичні чинники мовою-еталоном для корейської стала, в основному, англійська. Це пов'язано з тим, що на певному етапі історичного розвитку посилювався вплив США та західноєвропейських країн у далекосхідному регіоні.

Запозичення саме англо-американізмів пов'язане зі значним випередженням розвитку науково-технічної думки у США та країнах Європи порівняно з Кореєю. У зв'язку з цим загострилася проблема нерозважливого запозичення англіцизмів та лексичних елементів інших мов у корейську мову. Корейський лінгвіст Пак Тхе Сун зазначає: «Політика, економіка, наука та техніка, що приходять з-за кордону, постійно користуються посередництвом колоніальних країн-сюзеренів, і такий вплив «іноземних мов» не слабшає у країнах третього світу, а навпаки, тільки посилюється. Таким чином, прояви критичної самосвідомості залишаються у меншості, і широкої пропаганди та поширення отримують думки про необхідність вивчати «міжнародну спільну мову» передової цивілізації. Мовний націоналізм усе частіше стали іменувати проявом шовінізму, а мовна війна назовні та всередині, згори донизу триває за законом «перемагає сильніший» (박태순, 1984, с. 239). На думку іншого корейського науковця, Кім Йон Хвана, «подібне засилля слів іншомовного походження неодмінно тягне за собою містифікацію наукових знань та сліпе бажання наслідувати іноземну цивілізацію» (김영환, 1987).

Процес запозичення зумовлений як екстра-лінгвістичними, так і лінгвістичними факторами. Кінець ХХ і початок ХХІ ст. характеризуються бурхливим розвитком масової комунікації та впливом нових інформаційних технологій на словниковий склад загальнонаціональних мов, що проявляється у відмінностях слововживання. Запозичені слова, а саме англо-американізми, більш прості у вжитку. Тому й не дивно, що з 20000 запозичених слів із мов

неазіатського ареалу у корейській мові 90% становлять слова англійського походження (Sohn Ho-Min, 2001, с. 115).

Англійська мова відіграє одну з провідних ролей у зміні корейської мови. Серед найбільш помітних змін є те, що корейська лексика під впливом англо-американських запозичень втрачає залежність від орієнтації на структуру китайського слова. Корейська фонетика набула нових фонем і фонологічних правил, пов'язаних із вимовою англійських запозичень. Ці зміни є відображенням особливого статусу англійської мови в Кореї. Підтвердженням цього факту є те, що зараз відчутне зменшення вживання сино-корейських лексем, які довгий час були ознакою освіченості і витонченості. Сприяє поширенню англійської мови у повсякденному вжитку широке використання англійських запозичень у матеріалах засобів масової інформації.

1.3. Основні підходи до типології запозичень корейської мови

Лексика корейської мови складається здебільшого із запозичень. Якщо точніше, то на 80% корейська мова складається з іншомовних запозичень, при цьому 70% займають китаїзми, решта 10% – запозичення з інших мов. Більшість із цих 10% займають англо-американізми (Tyson, 1993). Лексичний склад корейської мови можна розділити, таким чином, на три групи: по-перше, споконвічно-корейські слова, по-друге, китайсько-корейські слова, і, по-третє, іншомовні запозичення. Охарактеризуємо коротко ці групи словникового складу корейської мови.

Перша група – споконвічно корейські слова – використовувалися корейцями протягом тривалої історії. Вони становлять близько 20% усієї лексики. Декілька прикладів: 별 (зірка), 비 (дощ), 하늘 (небо).

Друга група – китайсько-корейські слова – з'явилися у мові внаслідок багатовікового впливу Китаю на життя Кореї. Кількість слів, запозичених з китайської мови, дуже велика (60–70%). З часом такі слова перестали сприйматися як запозичення. У багатьох випадках споконвічно-корейське слово

і китайське слово-запозичення мають одне й теж значення, проте їх вживання відрізняється відповідно до мовних норм. Наприклад: 선물 (подарунок), 친구 (друг).

Третя група – іншомовні запозичення – становлять приблизно 10%, у тому числі 90% – це англо-американізми. Англо-американізми присутні у лексиконі будь-якої сфери життя корейців: економіки, науки, культури, політики. Особливо багато запозичень у термінології. Декілька прикладів запозичень у різних галузях: 드레스 (сукня), 텔레비전 (телевізор), 테니스 (теніс). Нині англомовні запозичення витісняють споконвічно-корейські слова. Набагато менше слів прийшло з інших мов, таких як німецька (아르바이트 – підробіток), французька (뷔페 буфет), іспанська (마리네이드 маринад) або російська (보드카 горілка) (Tyson, 1993, с. 30).

Загалом же, існує багато різних типологій запозичень в залежності від того чи іншого критерію. Так, виділяють дві групи запозичень залежно від сфери використання: по-перше, запозичення з необмеженою сферою використання, і, по-друге, запозичення з обмеженою сферою вживання (Литвиненко, 2012, с. 163).

Запозичена лексика першого типу – запозичення з необмеженою сферою використання – ділиться, своєю чергою, на натуралізовані слова, власне запозичені слова й слова-інтернаціоналізми. Стосовно корейської мови, ці три підтипи запозичень можна охарактеризувати в такий спосіб. Натуралізовані слова – це слова, які повністю асимілювалися в лексиці певної мови (구두 черевики). Власне запозичені слова – слова, які втратили первинне походження (버스 автобус). Слова-інтернаціоналізми – загальноновживані слова відомі в інших мовах (컴퓨터 комп'ютер). Існує також і запозичена лексика обмеженого вживання, яка поділяється на: по-перше, терміни (에너지 енергія), по-друге, екзотизми (키모노 кімоно), по-третє, варваризми (단것 солодощі).

Термін «запозичення» включає у себе низку різнорідних явищ, тому вчені запроваджують додатковий термін – «квазізапозичення» [정호성]. Квазізапозичення можна поділити на: власне переоформлення (데뷔 дебют),

слова-гібриди (핸드폰 – перекручений варіант слова «cellphone»). Через активне вживання квазізапозичень виник так званий «конгліш», особливий різновид англійської мови з правилами корейської мови.

Відтак, частка іншомовних слів у корейській мові продовжує зростати з кожним роком. Відсоток запозичень зростає настільки швидко, що незабаром корейська мова може втратити все своє лексичне різноманіття.

Висновки до Розділу 1

У ході вивчення теоретичних аспектів дослідження з'ясовано, що з одного боку, запозичення розглядаються як переміщення слів з однієї мови в іншу, що відбувається у нерозривному зв'язку з суспільним життям і різними культурними явищами. З іншого боку, термін «запозичення» визначається як іншомовне слово, яке не тільки перейшло, але і було повністю освоєне мовою, яка здійснила запозичення. Корейська мова має багату історію запозичень – на сьогодні вагома частка корейської лексики є запозиченою.

Історично корейська мова поповнювалася запозиченнями з мов країн, які мали великий вплив на розвиток Кореї – передусім, китайської та японської. У словниковому складі корейської мови лексеми китайського походження займають 65%, на відміну від питомої корейської лексики, яка становить лише 35% від словникового запасу, і лише 5% припадає на запозичення з інших мов. На сучасному етапі більш поширеними є англо-американізми, пов'язані зі значним випередженням розвитку науково-технічної думки у США та країнах Європи порівняно з Кореєю. Англійська мова відіграє одну з провідних ролей у зміні корейської мови.

В цілому ж, лексика корейської мови складається здебільшого із запозичень. Якщо точніше, то на 80% корейська мова складається з іншомовних запозичень, при цьому 70% займають китаїзми, решта 10% – запозичення з інших мов. Більшість із цих 10% займають англо-американізми, наприклад: 드레스 (сукня), 텔레비전 (телевізор).

РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ЗАПОЗИЧЕНЬ РІЗНИХ ТИПІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Китаїзми у корейській мові

Китайсько-корейські слова так довго і так інтенсивно використовувалися корейцями, що сформували в корейському словниковому складі особливу словникову частину, значну кількість слів якої корейці не розглядають як іноземні слова-запозичення. Дедалі більше китайсько-корейських слів у фонетичному вигляді писалися корейськими літерами замість китайських ієрогліфів, а відтак їх китайсько-корейське начало ставало неочевидним.

Деякі з таких слів, які приймають за корейські слова, насправді є словами ієрогліфічного походження, які протягом їх багатовікового використання корейцями прийняли іншу звукову вимову при їх вживанні. Наприклад, корейське слово «кімчхі» (кор. 김치), що означає назву відомої національної корейської страви, спочатку було китайським словом. Необхідно пам'ятати, що якщо слово може бути написане ієрогліфами, то це – китайське слово, якщо ні – то це корейське слово, наприклад:

인 (in) – 人 (Rén) – людина;

고도 (godo) – 古都 (Gǔdū) – стародавнє місто;

자신 (jasin) – 自身 (Zìshēn) – себе, сам;

명 (myeong) – 名 (Míng) – ім'я;

이상 (isang) – 以上 (Yǐshàng) – більше чогось;

산 (san) – 山 (Shān) – гора;

이하 (iha) – 以下 (Yǐxià) – менше чого-небудь;

국 (gug) – 国 (Guó) – країна.

Вони мають одне смислове значення, але різну вимову. Це головна особливість, що відрізняє слова ієрогліфічного походження від корейської мови. Дні тижня утворюються додаванням до слова 曜日 (кор. 요일) «день

тижня» однієї з ієрогліфічних назв стихій корейської традиційної філософії, наприклад:

- 일요일 «неділя» (일 (日) – сонце);
- 월요일 «понеділок» (월 (月) – місяць);
- 화요일 «вівторок» (화 (火) – вогонь);
- 수요일 «середа» (수 (水) – вода);
- 목요일 «четвер» (목 (木) – дерево);
- 금요일 «п'ятниця» (금 (金) – метал);
- 토요일 «субота» (토 (土) – земля).

В цілому ж, на сьогодні виокремлюють китайсько-корейський словник, або ханджа-ео (hangul: 한자어, hanja: 漢子語) – це китайські запозичені слова корейською мовою. Як і японська, корейська мова не має відношення до китайської. Китайська мова є китайсько-тибетською мовою, у той час як корейська мова є мовною ізоляцією (це означає, що з нею не пов'язані жодні відомі мови), але китайська мова мала на корейську настільки сильний вплив, що спричинив багато змін у корейській мові.

Китайські запозичені слова становлять близько 60% словникового запасу мови, незважаючи на те, що корейці частіше використовують рідні корейські слова у повсякденному мовленні. Це схоже на те, що близько 50% англійських слів походять з латини, французької чи грецької мови, але носії англійської набагато частіше використовують рідні англійські слова. Як і в японській мові, китайська мова є одним із трьох основних джерел корейських слів, два інших – це рідні корейські слова та слова з інших іноземних мов, особливо з англійської. Коли деякі китайські запозичені слова змінили значення в японській мові, їх значення також змінилося в корейській мові, тому що Корея була японською колонією в той час, коли ці слова змінилися. Оскільки корейці були змушені за законом говорити японською і їм було заборонено говорити корейською, китайські запозичення прийняли нові японські значення, коли корейцям знову було дозволено вільно говорити своєю рідною мовою.

Оскільки Корейський півострів розділився на дві різні країни, Північну і Південну Корею, різні діалекти розвивалися дуже по-різному. Так, на сьогодні південнокорейці пишуть, використовуючи суміш хангиль (рідний корейський алфавіт) та ханджа 漢子 (корейська версія китайських ієрогліфів), хоча вони пишуть з використанням останньої набагато менше, ніж китайські та японські ієрогліфи. Оскільки китайські слова часто звучать схоже один на одного навіть у китайській мові, вони також стали омофонами, коли прийшли в корейську мову, але так як у корейській мові не вистачає тонів, у корейській вони звучать ще більш схоже.

Південнокорейці зазвичай пишуть тільки на хангилі, але іноді, коли в слові багато омофонів і значення слова неясне з контексту, корейці пишуть слово на ханджі, щоб не було плутанини між словами. Наприклад, оскільки корейське слово «судно» (hanja: 수도) має багато омофонів і може мати такі значення, як «духовна дисципліна», «полонений», «місто води, тобто Венеція або Сучжоу», «рис пади», «каналізація / ріки / шлях поверхневих вод», «тунель» або «столиця». Відтак, щоб уникнути плутанини у значенні слова «судно», ці слова можуть бути написані їх варіантами на ханджа, якими є 修道, 囚徒, 水都, 水稻, 水道, 隧道, і 首都. Проте корейці майже ніколи не пишуть на ханджі рідні корейські слова.

Наприклад, такі рідні корейські слова, як хангим (hangul: 하나님, hanja: 神, що означають: «Бог»), mul (hangul: 물, hanja: 水, що означають: «вода»), mal (hangul: 말, hanja: 馬, що означають: «кінь»), nara (hangul: 나라, hanja: 國, country) і saram (hangul: 사람, hanja: 人, що означають: «людина») майже завжди будуть написані на хангилі, незважаючи на те, що багато з них можуть бути написані на ханджа. Це відрізняється від японської мови, яка часто пише китайські ієрогліфи для позначення як рідних японських слів, так і китайських запозичень.

У Північній Кореї, де корейський націоналізм став дуже сильним, ханджа і багато китайських запозичень було скасовано, щоб «очистити» корейську

мову або позбутися слів з інших мов і використовувати замість них рідні слова. У даний час, коли північнокорейці пишуть по-корейськи, вони пишуть тільки хангилі.

У корейців, як правило, прізвище складається з одного слова, що має китайське походження, та двох слів, у яких також дається ім'я, що має китайське походження. Традиційно одне слово в цьому імені буде таким самим, як і у всіх братів і сестер, а інше – унікальним для них самих. Наприклад, Пак Кин Хе (хангиль: 박근혜, ханджа: 朴槿惠) і Кім Чен Ин (хангиль: 김정은, ханджа: 金正恩). Однак у деяких корейців прізвище китайського походження складається з двох слів, наприклад, Намгунг (хангиль: 남궁, ханджа: 南宮), і одного слова, як у Намкунг До (хангиль: 남궁도, ханджа: 南宮道). В інших випадках у корейців може бути односкладове ім'я та односкладове прізвище.

Прикладом може бути Го Су (хангиль: 고수, ханджа: 高洙). Однак у наш час у корейців все частіше зустрічається таке рідне корейське слово, як Ханжа (hanja: 한글, що означає: «Небеса» / «Небо»), Арем (hanja: 아름, що означає: «Краса»), Ісєл (hanja: 이슬 «Роса / Свіжість») та Сєлгі (hanja: 슬기, що означає: «Мудрість»). На офіційних документах корейці мають написати свої імена на ханджа та хангилі. Для місцевих корейських імен корейці обрали ханджа, яка має таку саму вимову, як склади слова, а не ханджа, яка має таке ж значення.

Нерідко у корейській мові виникають ситуації використання слів, що мають омоніми не лише корейського, а й китайського походження. Справа в тому, що, потрапляючи в корейську мову, китайські слова втрачають свої головні сенсорозрізні ознаки – тон та ієрогліфічне написання. Тому нерідко в корейській лексиці можна зустріти слова китайського походження, що мають зовсім інші значення. Щоб уникнути двозначності після таких слів у дужках пишуть їхні ієрогліфи. Зокрема, можна звернути увагу на вимову слів у китайській мові на прикладі таких лексем:

상수 (苓莖) (кит. chángshǔ) – «константа»;

상수 (菱莖) (кит. shàngshù) – «експерт»;

芰 (кит. shàng, кор. 상) – «верх»;

莖 (кит. shǒu, кор. 수) – «рука».

Відтак, китаїзми в корейській мові мають важливе значення та становлять вагому частку запозиченої лексики. Той факт, що такі запозичення прийшли в корейську мову вже давно, обумовлює той факт, що вони вже значною мірою асимілювалися в корейську мову та не завжди носії мови можуть ідентифікувати китайське походження такої лексики.

2.2. Англо-американські запозичення у корейській мові

Найбільший вплив на всі мови світу має англійська мова, визнана міжнародною. Потреба суспільства в англійській мові невинно зростає, саме тому його вивченню приділяється особлива увага до шкіл та університетів. У сучасному світі знання англійської мови є базовою навичкою для влаштування на хорошу роботу. Саме через таке серйозне становище англійської мови у суспільстві його вплив чітко простежується, а англійські запозичення стають частиною повсякденного лексикону. Наведемо деякі приклади англійських запозичень в корейській мові:

self – «self-service» / selpeu (셀프) < self;

roclain – «excavator» / pokeullein (포클레인) < Poclain;

di-ca – «digital camera» / dika (디카) < digital camera;

keomp-yut-eo (컴퓨터) – «computer» / banana (바나나) – «banana»;

hot dog – «corn dog» / hatdogeu (핫도그) < hot + dog;

hand phone – «mobile phone» / haendeupon (핸드폰) < hand + phone.

Англо-американізми в корейській мові зазвичай розділяють на три групи – власне запозичені, вкраплення (або цитати) і кальки:

1. Безпосередньо запозиченими вважаються лексичні одиниці, що прийняті з англійської мови різного походження через літературу або усне мовлення, наприклад: 뉴스 – «новини», 컴퓨터 – «комп'ютер», 인터넷 – «Інтернет».

Ознакою запозичення англо-американізмів є такі характеристики:

1) вживання в різних жанрах літератури або усній мові різних верств населення, разом із фіксацією у тлумачних словниках;

2) фонетична адаптація, тобто вживання їх відповідно до орфоепічних правил корейської мови;

3) морфологічна адаптація, тобто входження їх до усіх словозмінних парадигм корейської мови;

4) здатність утворювати сполучення із власне корейськими та ханмунними (китайського походження) словами.

2. Вкрапленнями або цитатами вважаються слова, словосполучення і окремі речення англійської мови, ще не адаптовані в корейській мові лексичними одиницями. У системі мови сприйняття вони морфологічно нероздільні, вимовляються відповідно до правил іншомовної фонетики і записуються латинською графікою, наприклад: 벨라 피구라 (bellafigura – 아름다운 모습).

3. Кальки – це слова або словосполучення, побудовані з корейських морфем або слів, що виражають семантичну структуру подібного за значенням англійського слова або словосполучення. Наприклад: 정상회담 – це дослівний переклад англійського «summit meeting» – «перемовини». Хочеться зазначити, що власне кальок у корейській мові не так вже й багато.

У корейській мові існує назва для визначення запозичень з англійської мови – конгліш (від англ. Konglish (Korean + English); (кор. 콩글리시; RR; konggeullisi) – це не просто запозичення, а усталені слова та фрази, які активно використовуються як в усній, так і в письмовій корейській мові (Литвиненко, 2012, с. 162).

Конглиш має свою класифікацію і поділяється на шість груп запозичень (Nextshark, 2016):

1. Прямо запозичені слова – слова, запозичені з англійської мови з тим же значенням, що й у мові-оригіналі, тобто вони позначають те ж явище. У цю категорію входять, в основному, визначення матеріальних понять, запозичені разом із реалією, або професійні терміни, що відносяться до тієї чи іншої сфери діяльності людини, наприклад: 하드드라이브 – Hard drive – «жорсткий диск», 모텔 – Motel – «мотель», 호텔 – Hotel – «готель», 프로젝트 – Project – «проект, план, програма».

2. Поняття, що компілюються – поняття утворені самими носіями запозичуваної мови, що складаються зі слів, які під впливом нової запозичуваної культури втратили своє вихідне значення і набули нового сенсу, якого не існує в мові-оригіналі, наприклад: 오토바이 – Motorcycle – «мотоцикл», 멤버 아이디 – Username – «ім'я користувача», 네임 카드 – Business card – «візитка», тощо.

3. Скорочені запозичення, тобто такі, які під впливом зовнішніх чинників скорочені для зручності вимови, наприклад: 에어컨 – Air conditioner – «кондиціонер», 도큐 – Documentary – «документальний фільм (нарис, роман)», 노트 – Notebook – «ноутбук», 볼펜 – Ball Point Pen – «кулькова ручка», 디시 – Discount – «знижка», тощо.

4. Гібридна лексика – така, яка утворена поєднанням корейської мови (або сино-корейської) з англійською, наприклад: Vinyl + 봉투 = 비닐봉투 – «пластиковий пакет», 휴대 (용 + tele)phone = 휴대폰 – «мобільний телефон», 몰래 + camera = 몰래카메라 – «прихована камера», тощо.

5. Кальки – дослівно перекладені на корейську або сино-корейську англійські поняття, наприклад: 불 – lighter («запальничка»), або переклад виразу CD를 굶다' – дослівний переклад англійського поняття «to burn CD» – «пропалювати компакт-диск».

6. Слова, що фонетично змінилися, – слова, які внаслідок свого пристосування до фонетичної системи корейської мови, змінили свою

фонетичну форму до непізнаваності, наприклад: 비자 – visa, 런츠 – lunch, 럭스 – lux, 와이프: wife [waif] ≠ 파이프 [paip], 커피: coffee [‘kɔfi] ≠ 코피 [‘kɔpi].

Частина англо-американських запозичень прийшла в корейську мову через посередництво японської мови. Цьому сприяла довга колонізаторська політика Японії по відношенню до Кореї й тісні торгівельні зв’язки Південної Кореї та Японії після подій Другої світової війни (The Korea Times, 2012). До таких лексем, які прийшли в корейську мову з англійської через посередництво японської мови, можна віднести наступні:

apart – «apartment building» / apateu (아파트) < apāto (アパート) < apartment;

cider – «lemon-lime drink» / saida (사이다) < saidā (サイダ) < cider;

one-room – «studio apartment» / wollum (원룸) < wanrūmumanshon (ワンルームマンション) < one + room + mansion;

talent – «televised drama actor» / taelleonteu (탤런트) < tarento (タレント) < talent;

fighting – «Go go go!», «Good luck!», «You can do it!» / paiting (파이팅) or hwaiting (화이팅) < faito (ファイト) < fight.

В цілому ж, більше 90% запозичень індоєвропейського походження (навіть що стосуються базисного вокабуляра) у корейській мові становлять англійські слова (Jae Jung Song, 2003, с. 265). З 1945 р. до корейської мови проникло понад 3 тис. англійських запозичень. У сучасній корейській мові англійські слова поступово витісняють китайські запозичення, що потрапили в корейську мову ще в період Трьох царств (I ст. до н. е. – VII ст. н. е.). Запозичені з англійської мови слова можна почути щодня у мовленні корейців у побуті, радіо, телепрограмах тощо. Вплив англійської мови на інші, крім лексичного, рівні структури корейської не отримало однозначної оцінки в лінгвістиці. Деякі дослідники стверджують, що вплив англійської мови на структуру сучасних азіатських мов дуже суттєвий (McArthur, 1992, с. 264).

У даний час багато лінгвістів говорять про «англійську лихоманку» в Кореї. Використання англійських слів у повсякденному мовленні, рекламі та розвагах на сьогоднішній день вважається як ніколи модним та актуальним у Кореї. Однак це використання часто може призвести до непорозумінь через проблеми з вимовою, граматиною або лексикою. В основі багатьох явищ конглішу лежить так званий прямий переклад. Адекватний переклад має на увазі переклад не стільки слів, скільки понять, що стоять за цими словами. А поняття, як відомо, можуть не співпадати.

Існують також побоювання, що наголос на вивченні англійської мови може збіднити корейську мову, зробити її менш важливою та цінною для жителів Кореї. Адже, як відомо, корейці дуже пишаються своєю мовою, яка є унікальною і не схожою на інші мови. Однак сучасне покоління все більше уваги приділяє саме англійській мові, що обумовлено, насамперед, її попитом на корейському та світовому ринку праці.

2.3. Запозичення з інших мов у діяхронічному аспекті

Окрім китаїзмів та англіцизмів, у системі лексики корейської мови зустрічаються й запозичення з інших мов. Переважно, такі запозичення обумовлені історичними контактами Кореї з оточуючими її країнами протягом своєї історії.

Так, наприклад, значну роль в запозиченнях з японської мови відіграло панування Японії над Кореєю, протягом якого японська мова активно впроваджувалася в життя корейців у різних сферах. Можна навести такі приклади японських запозичень у сучасній корейській мові: 사과 «японська вишня, сакура», 사시미 «сашімі (японська страва)», 와사비 «васабі (японський гострий соус)». При цьому, багато японських слів вже вийшли з ужитку після близько 30-річного широкого використання в Кореї.

Імперська політика Росії по відношенню до Кореї також сприяла проникненню деяких слів-русизмів у корейську мову. При цьому більше

русизмів увібрав у себе північно-корейський варіант мови через свою тісну співпрацю з СРСР, а потім і з Росією. Південна Корея має у складі свого варіанту мови більше англо-американізмів, однак русизми зустрічаються й тут, наприклад, слово 빨치산 вимовляється як «пальчисан» та означає «партизан». Інше слово 티라즈 вимовляється як «тіраджі» – схоже на російське слово «тираж», але означає насправді політичну листівку. Також русизмом є слово 브나로드, яке виникло ще до війни у 20-ті рр. минулого століття під час японської окупації. 브나로드 вимовляється як «би народи» (в корейській мові немає звуку «в»). Так називався рух, який намагався зберегти корейську мову та літературу (у тому числі й корейський алфавіт хангиль) в умовах японської окупації Кореї. Учасники цього руху навчали грамоті сільське населення.

Більшість російських слів перейшло в корейську мову завдяки історії, літературі, науці та культурі. Важливу роль відіграв також і туризм. Наприклад, у багатьох історичних книгах про Північну Корею та СРСР можна зустріти терміни 파르티잔 / 빠치산 (партизан), 페레스트로이카 (перебудова), 콜호즈 (колгосп), 볼셰비키 (більшовики), 인텔리겐치아 (інтелігенція). Завдяки туризму стали відомими корейцям такі слова російського походження: 이크라 (ікра), 벨루га (білуга), 차가 (гриб «чага»), 트로이카 (трійка), 마트료시카 (матрьошка), 보드카 (горілка), 크레올린 (креолін) та ін.

Присутні в корейській мові й запозичення з інших мов, наприклад:

з німецької мови: 파라독스 «парадокс», 아르바이트 «робота»;

з французької мови: 망토 «манто», 샴페인 «шампанське»;

з голландської мови: 잉끼 (잉크) «чорнило», 비루 (맥주) «пиво»;

з іспанської мови: 페소 «песо (іспанська монета)», 맘보 «мамба (танок)»;

з португальської мови: 카스텔라 «кастела»;

з латинської мови: 아카데미아 «академія», 알로에 «алое»;

з італійської мови: 발레리나 «балерина», 소나타 «соната».

Такі запозичення проникли в корейську мову різними шляхами – переважно через культурні, торгівельні, економічні контакти Кореї та інших країн світу. Іноді такі запозичення приходили в корейську мову через

посередництво мов, з якими корейця контактували найбільше – зокрема, японської та китайської.

Висновки до Розділу 2

Друга частина дослідження присвячена вивченню особливостей китаїзмів, японізмів, англо-американізмів у складі сучасної корейської мови. Визначено, що китаїзми в корейській мові мають важливе значення та становлять вагомую частку запозиченої лексики. Той факт, що такі запозичення прийшли в корейську мову вже давно, обумовлює той факт, що вони вже значною мірою асимілювалися в корейську мову та не завжди носії мови можуть ідентифікувати китайське походження такої лексики. Протягом усієї корейської історії вплив Китаю на корейську мову був досить значним. Вплив китайської мови відбувався здебільшого через писемність та літературу, що сприяло поширенню культури та знань серед населення. Деякі з цих слів, які помилково вважають корейськими, насправді є словами піктографічного походження, і вони прийняли іншу фонетичну вимову, коли їх використовували корейці протягом століть. Наприклад, корейське слово «кімчі» (кор. 김치), що означає назву відомої корейської національної страви, спочатку було китайським ієрогліфом.

Щодо англо-американізмів, то цей тип запозичень найбільш актуальний та поширений на сучасному етапі розвитку корейської мови. Існує навіть термін для позначення англо-корейського «суржику», корейської мови зі значною кількістю американізмів у ній – таке мовлення притаманне корейським підліткам та молоді, а також американським корейцям у США. Англо-американські запозичення включають лексику в різних сферах, таких як наука, технології, комерція, культура та розваги. Ці слова і фрази є важливою частиною сучасної корейської мови і активно використовуються в повсякденному мовленні. В корейській мові такі слова називають «конгліш». До прикладу, можна виділити такі слова як: 하드드라이브 – Hard drive – «жорсткий диск», 모텔 – Motel – «мотель», 호텔 – Hotel – «готель», 프로젝트 – Project – «проект, план, програма».

Щодо запозичень з інших мов, то значну роль в запозиченнях з японської мови відіграло панування Японії над Кореєю, протягом якого японська мова активно впроваджувалася в життя корейців у різних сферах. Мала вагомий вплив на розвиток корейської культури та мови також і політика імперської Росії, унаслідок чого були не лише запозичені російські слова, що увійшли до складу корейської мови, але також утворився цілий діалект російських корейців, який становить собою корейську мову, змінену фонетично, граматично, лексично під впливом російської мови. Наприклад, у багатьох підручниках з історії про Північну Корею та СРСР можна знайти *하르호자/레치산* (партизани), *перебудова* (реформи), *한호즈* (колгоспи), *більшовики* (більшовики), *오리리감치한* (інтелігенція) та інші терміни). Присутні в корейській мові й запозичення з інших мов, зокрема – з німецької, французької, голландської, іспанської, португальської, італійської мов, латини тощо. Наприклад:

з німецької мови: *파라독스* «парадокс», *아르바이트* «робота»;

з французької мови: *망토* «манто», *샴페인* «шампанське»;

з голландської мови: *잉끼* (잉크) «чорнило», *비루* (맥주) «пиво»;

з іспанської мови: *페소* «песо (іспанська монета)», *맘보* «мамба (танок)»;

з португальської мови: *카스텔라* «кастела»;

з італійської мови: *발레리나* «балерина», *소나타* «соната».

ВИСНОВКИ

Аналіз теоретичних джерел показав, що запозичення визначається як перехід елементів однієї мови в іншу як результат мовних контактів, взаємодії мов; самі елементи (слова, морфеми, синтаксичні конструкції тощо), перенесені з однієї мови в іншу. На думку більшості вчених, під терміном «запозичення» в лексикології встановлений цілий ряд досить різноманітних лексичних феноменів: варваризми, транслітерація, транскрипція, інтернаціоналізми.

Поява запозичень обумовлена рядом причин, серед яких виділяються екстралінгвістичні і внутрішньолінгвістичні. До числа екстралінгвістичних причин, характерних для більшості мов, відносяться зовнішні фактори, що впливають на словниковий склад мови: динамічність сучасного світу, процеси глобалізації, результати науково-технічного прогресу, суспільно-історичні умови, політичні та соціальні причини, розвиток засобів масової інформації, оскільки в мові мас-медіа освоюються запозичені мовні засоби. Внутрішньолінгвістичні причини появи іншомовних слів обумовлені, перш за все, наявністю словотворчих засобів для поновлення лексики, дією внутрішніх законів розвитку словникового складу української мови, постійної креативної роботи людської свідомості в пізнавальному процесі навколишньої дійсності.

У роботі проаналізовано особливості запозичень в корейській мові. З'ясовано, що лексика корейської мови складається переважно із запозичень. При цьому найбільшу частку становлять запозичення з китайської та англійської мов. Це обумовлено історично. Зокрема, Китай довгий період історії мав вагомий вплив на Корею, у тому числі корейці довго користувалися китайськими ієрогліфами до винайдення та популяризації власної писемної системи.

Також історично обумовленим є вплив на корейську мову японської мови, а також частково російської мови. Важливими факторами, які впливали на формування лексичного складу корейської мови, у тому числі й за рахунок

запозичень, стала внутрішня війна у Кореї, яка призвела до її розділення на дві країни, імперська політика Китаю, Японії та Росії стосовно Кореї тощо.

На більш сучасному етапі вагому роль відіграють також торгівельні зв'язки, культурні, туристичні зв'язки Кореї та інших держав. Також вагомим фактором стає експансія англійської мови у всі сфери життя людства на всіх континентах – статус англійської мови як мови міжнародного спілкування значно підвищив її роль у світі й спонукав проникнення англіцизмів у більшість мов світу, у тому числі й у корейську. Відтак, на сучасному етапі саме англіцизми є провідним типом запозичень у корейській мові.

Частка іншомовних слів у корейській мові продовжує зростати з кожним роком. Відсоток запозичень зростає настільки швидко, що незабаром корейська мова може втратити все своє лексичне різноманіття. Незважаючи на те, що багато лінгвістів займалися вивченням проблеми запозичень у корейській мові, це питання досі є відкритим і потребує більш ретельного вивчення.

ANNOTATION

The topic of this research paper is "Typology of loanwords to the Korean language: diachronic aspect". The subject of the study is the typology of loanwords in the Korean language from the point of view of the diachronic aspect. The purpose of the research work is to study in the diachronic aspect the typology of borrowings from different languages in the modern Korean language. The nature of the work consists of the following steps:

1. Literature review: study of previous studies on the topic, identification of the most significant facts and information.
2. Data collection and analysis: collection of information about borrowings in Korean, analysis of their typology, comparison with other languages.
3. Describing diachronic changes: study and describe the changes that occur in the Korean language as a result of borrowings over time.
4. Conclusions and recommendations: summarizing the results of the study, identifying patterns and trends in the development of borrowings in the Korean language.

The first section of the paper, Theoretical Aspects of Loanword Studies in the Korean Language, includes three sub-sections: Concept of Loanwords and Its Characteristics, History of Loanwords in the Korean Language, and Basic Approaches to Typology of Loanwords in the Korean Language. The Concept of Loanwords and Its Characteristics sub-section focuses on defining the concept of loanwords and exploring its various features such as phonological, semantic, and morphological characteristics. The History of Loanwords in the Korean Language sub-section provides a brief overview of the historical development of loanwords in Korea and the reasons behind the adoption of foreign words into the Korean language. The Basic Approaches to Typology of Loanwords in the Korean Language sub-section examines the different typological classifications of loanwords in the Korean language, including their source languages and the reasons for their adoption.

The second section of the paper, *Specifics of Loanwords of Different Types in the Korean Language*, includes three sub-sections: *Chinese Loanwords in the Korean Language*, *English Loanwords in the Korean Language*, and *Loanwords from Other Languages in the Diachronic Aspect*. The *Chinese Loanwords in the Korean Language* sub-section explores the characteristics of Chinese loanwords in the Korean language and their impact on the Korean language. The *English Loanwords in the Korean Language* sub-section investigates the characteristics of English loanwords in the Korean language and their impact on the Korean language. The *Loanwords from Other Languages in the Diachronic Aspect* sub-section examines the characteristics of loanwords from other languages in the Korean language and how they have changed over time.

Overall, the paper aims to provide a comprehensive overview of loanwords in the Korean language, including their characteristics, historical development, and impact on the Korean language. By analyzing loanwords from different source languages, the paper aims to shed light on the various linguistic and cultural influences on the Korean language.

The analysis of theoretical sources showed that borrowing is defined as the transition of elements of one language to another as a result of language contacts, interaction of languages; the elements themselves (words, morphemes, syntactic constructions, etc.) transferred from one language to another. According to most scientists, the term "borrowing" in lexicology includes a number of quite diverse lexical phenomena: barbarisms, transliteration, transcription, internationalisms. The work analyzes the peculiarities of loanwords in the Korean language. It was found that the vocabulary of the Korean language consists mainly of borrowings. At the same time, the largest share is made up of borrowings from the Chinese and English languages. This is determined historically. In particular, China had a significant influence on Korea for a long period of history, including the fact that Koreans used Chinese characters for a long time before the invention and popularization of their own writing system. The paper analyzes the peculiarities of borrowings in the Korean

language. It was found that the vocabulary of the Korean language consists mainly of borrowings. At the same time, the largest share is made up of borrowings from the Chinese and English languages. This is determined historically. In particular, China had a significant influence on Korea for a long period of history, including the fact that Koreans used Chinese characters for a long time before the invention and popularization of their own writing system. The share of foreign words in the Korean language continues to grow every year. The percentage of borrowings is growing so fast that the Korean language may soon lose all its lexical diversity. Despite the fact that many linguists have studied the problem of loanwords in the Korean language, this issue is still open and needs more careful study.

Typology of loanwords, diachronic aspect, significant influence on Korea, korean language, korean loan-words.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Архипенко Л.М. Етапи і ступені адаптації іншомовних лексичних запозичень в українській мові (на матеріалі англіцизмів у пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.). Харків: Вид-во ХНЕУ, 2008. 168 с.

Блинова Н.М. Редакційно-видавниче опрацювання запозичень у мові інтернет-ЗМІ (на прикладі лексики зі сфери мас-медіа та соціальних мереж). *Обрії друкарства*. 2014. № 1. С. 23-32.

Зеніна А.В. Фонетико-графічна адаптація англійських запозичень в термінології українського банківської справи. *Мова. Словесність. Культура*. №2-3. 2013. С. 100-111.

Литвиненко В. Особливості вживання запозиченої лексики в корейській періодиці (на прикладі англо-американізмів). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Випуск 27. 2012. С. 162-165.

Медведева О. Запозичення термінів як чинник лексичної інтерференції. *Українська термінологія і сучасність: Зб. наукових праць*. Київ: НАН України, 1998. С. 147-148.

Навальна М. Варваризми в мові сучасної української періодици. *Психолінгвістика*. 2012. Вип. 9. С. 217-225.

Пешкова І. С. Лексичні особливості корейської мови та їх значення для перекладу на українську мову. *Українська орієнталістика: збірник наукових праць*. 2006. Вип. 1. С. 119-122.

Рижков А.Г. Юридична термінологія корейської мови: структура та семантика: дис. канд. філол. наук: 10.02.13. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2007. 253 с.

Сепір Е. Вибрані праці з мовознавства та культурології. Київ: Прогрес, 1993. 656 с.

СТИШОВ О. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінці ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації): автореф. дис... д-ра філол. наук: 10.02.01. Київ, 2003. 23 с.

Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика, за ред. А. К. Мойсієнка. Київ: Знання, 2010.

Baek Eung-Jin. A Historical Study of Korean Noun Compounds. *Korean Studies*. №17 (1993). P. 105-116.

Jae Jung Song. English in South Korea revisited via Martin Jonghak Baik (1992, 1994), and Rosa Jinyoung Shim (1994). *World Englishes*, 2003. №17(2). P. 263-271.

Konglish. Media must use correct English. *The Korea Times*, 2012. URL: http://www.koreatimes.co.kr/www/news/opinion/2012/02/137_104323.html

Koreans are Now Speaking a New Language Called “Konglish”. *Nextshark*, 2016. URL: <https://nextshark.com/ran-park-konglish>

Lee Teok-cheon. *A History of Korean Vocabulary*. Yeonbyeon, 1987.

McArthur T. *The Oxford Companion to the English Language*. Oxford University Press. 1992. 1184 p.

Shim Rosa Jinyoung. Englishized Korean: Structure, status, and attitude. *World Englishes*. 1994. Vol. 13, № 2. P. 227-233.

Sohn Ho-Min. *The Korean language (Cambridge Language Surveys)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 445 p.

Tyson R. English loanwords in Korean: Patterns of borrowing and semantic change. *EL Two Talk*. 1993. 1(1), P. 29-36.

김영환. 해례의 중세적 언어관. 한글 198호, 한글학회. 서울, 1987. 91쪽.

박태순. 제3세계의 언어현실과 문화식민주의의 극복. *오늘의책*, 한길사. 서울, 1984. 239쪽.

정호성. 국외한국어교사초청교육교재 [본문]. 정호성. 서울: 국립국어연구원, 2004. 715 p.

한국어식 영어. URL: <https://cutt.ly/93Xm5hp>